

Het heimweehuwelijk

Een goede partij komt (nog) uit Turkije

Het wordt beschouwd als integratieobstakel bij uitstek: het importhuwelijk. Maar steeds meer Turkse en Marokkaanse jongeren ontwikkelen methoden om hun partner toch in Nederland te vinden. Zo blijkt daten via internet verrassend goed te passen in de oude tradities. De webmaster van maroc.nl hoort soms zelfs moeders meechatten. Door Mar Oomen, fotos Michiel van Nieuwkerk

Twee jaar geleden trouwde de Marokkaanse Fatima (22) met haar neef uit Oujda. 'Zijn moeder is de zus van mijn vader.' Fatima's ouders waren 'hartstikke' tegen het huwelijk. Zij vonden dat Fatima eerst verder moest studeren, en eigenlijk hadden ze haar ook het liefst met een Marokkaan uit Nederland gezien. Maar Fatima vindt de jongens hier 'te speels en te kinderachtig'. 'Ze gaan maar naar disco's, roken wiet. In Marokko doen jonge mannen keihard hun best iets van hun leven te maken – ze werken, proberen geld te verdienen.' Bovendien, bepaald niet onbelangrijk, was neef Abdoullah een knappe, breedgeschouderde taekwandoleraar, aardig bovendien, 'goed gemanierd, vrolijk en heel verlegen. Niet iemand die zijn familie in elkaar slaat.' Dus toen Abdoullah haar vroeg of zij haar woord al aan iemand had gegeven, antwoordde Fatima: 'Als jij mijn vader om mijn hand vraagt, ben ik bereid om ja te zeggen.' Fatima zette haar plan om een hbo-opleiding te volgen zolang opzij en vond een baan als hypotheekacceptant. Toen ze een vast contract had en een huis had gekocht, kon ze Abdoullah laten komen. 'Dolgelukkig was ik,' zegt de jonge vrouw met het witte hoofddoekje in haar ouderlijk huis in Amsterdam. 'Nu heb ik spijt, had ik maar naar mijn ouders geluisterd.'

De Turkse Döne Bayrakçi (26), vorig jaar in Turkije getrouwd met Mesut Yakarer (28), wist dat de eerste jaren van een huwelijk met een 'importman' heel moeilijk zijn, dat had ze bij haar zussen gezien, die alle drie een man uit Turkije kozen. Eigenlijk was Döne ook nog helemaal niet van plan om te trouwen, ze had liever eerst haar hbo-studie afmaakt. Maar nu er een nieuwe wet op import-huwelijken komt die trouwen over de grens tot een kostbare aanlegheid maakt, is ze maar meteen in het huwelijksbootje gestapt. Net als Fatima heeft ze haar studie onderbroken om te gaan werken, zodat ze kan voldoen aan de ook nu al zware financiële eisen die gesteld worden aan iemand die een partner uit het buitenland wil laten komen.

Elk jaar komen er zo'n zes- tot achtduizend Marokkanen en Turken naar Nederland om zich bij hun geliefde te voegen. Ruim de helft van de Marokkanen en bijna driekwart van de Turken hier trouwt met iemand uit het land van herkomst. Mannen én vrouwen, laag en hoog opgeleid, ook van de

tweede en zelfs de derde generatie. Wat beweegt hen? Hoe komt het dat nog zoveel Marokkanen en Turken in Nederland hun partner in het land van hun ouders of grootouders zoeken? Realiseren ze zich niet dat ze voor de moeilijkste weg kiezen? Weten ze niet dat een op de drie 'importhuwelijken' strandt? Staan ze er niet bij stil dat hun partner lange tijd eenzaam en doodongelukkig, want door diepe heimwee verscheurd, zal zijn?

Een jarenlange afhankelijkheidsrelatie nemen ze voor lief (Döne: 'Naar de dokter, naar de tandarts, altijd moet ik mee. Overal moet ik zijn handje vasthouden.'). Carrières zetten ze op het spel, studies onderbreken ze. Hun partners hebben op hun beurt een punt gezet achter een leven dat tot dan toe heel voorspoedig verliep. Fatima's man leidde in Marokko een goed lopende sportschool, hier werkt hij in een meelfabriek. Dönes man, universitair opgeleid, had een drukke, veeleisende baan bij een bank in Ankara. Nu slijt hij zijn dagen boven boeken als *Nederlands voor buitenlanders* en *Denkend aan Holland*. Natuurlijk, zegt Döne Bayrakçi, heeft ze eerst in Nederland goed om zich heen gekeken en natuurlijk zijn er heel wat mannen (of eigenlijk: ouders van mannen) aan de deur geweest om te vragen om haar hand. Maar wat moet ze met een losbol? Of, nog erger: met een fundamentalist? Op beiden kun je niet bouwen.

In haar kraakheldere, sober ingerichte Tilburgse woning – rood bankstel, laminaat op de vloer, Perzisch tapijt, glazen salontafel – probeert de jonge vrouw met halflang los haar het uit te leggen. Haar man, helemaal in het zwart, schenkt voortdurend thee, op het salontafeltje heeft hij een schaal met koekjes gezet. 'Af en toe hangt hij ook de macho uit, hoor,' lacht Döne, 'Vrouw, haal wat water voor me, commandeerde hij laatst. Niet erg, vind ik. Hij is zo afhankelijk van mij. Dan breng ik hem een glaasje water en gedraag ik me even onderdanig. En de volgende ochtend staat het ontbijt weer voor me klaar. Ik durfde het niet aan, trouwen met een man van hier. De mannen voor wie ik eventueel iets had kunnen voelen, waren óf te Nederlands – veel te vrij, de Turkse cultuur en het geloof hadden ze helemaal losgelaten. Óf ze waren precies het tegenovergestelde en hadden een heel star beeld over mannen en vrouwen: vrouwen horen thuis te

blijven, mogen niet uitgaan, zelfs niet met hun eigen man – dat soort opvattingen.'

Levent Ulubas (27), dit voorjaar afgestudeerd als econoom, is vorig jaar getrouwd met een mooie vrouw uit Turkije, ook Döne geheten. Zij was ooit zijn bovenbuurmeisje, bovendien is ze een goede vriendin van Levents zus. Levent had, zegt hij, best een meisje uit Nederland willen trouwen. Hij heeft tijdens zijn studie dan ook goed rondgekeken. Het punt is alleen: er studeerden veel meer Turkse mannen dan vrouwen en, omdat Levent zeer slechte ogen heeft (hij heeft een zicht van vijftientig procent) was het moeilijk om contact te maken. Maar, belangrijker, Levent is een serieuze, enigszins verlegen man. De meisjes die hij hier leerde kennen, pasten niet bij hem. 'Ze waren écht anders,' zegt Levent in zijn Arnhemse appartement. 'Het klikte gewoon niet.'

De Marokkaan Hamid Majaiti (30), ingenieur, trouwde twee jaar geleden ('binnen drie weken was alles rond') met een meisje uit zijn geboortestreek, een halfzus van de vrouw van een neef van hem. 'Die neef had mij getipt, zijn vrouw wilde natuurlijk haar halfzus in de buurt hebben.' Ook Hamid was altijd vast van plan geweest een Marokkaanse in Nederland te trouwen. Maar ook hij kwam hier, zoals hij het zegt, niet de ware tegen. 'Misschien zijn ze te Nederlands en ben ik te ouderwets. De meisjes die ik ontmoette op bijeenkomsten die voor meisjes eigenlijk niet geoorloofd zijn – raifeesten en zo – waren mij in ieder geval te vrijgevochten. Meisjes die met hoofddoek en in lange rok van huis gaan om vervolgens in hotpants op een raifeest te verschijnen, waren geen meisjes voor mij. Ik wilde een familiemeisje, iemand die kwam uit de wereld van mijn vader en moeder.'

Volgens onderzoekster Erna Hooghiemstra, nu directeur van de Nederlandse Gezinsraad, is de zogeheten seksekloof tussen Turkse en Marokkaanse jongens en meisjes die opgegroeid zijn in Nederland, een van de belangrijkste oorzaken van het 'trouwen over de grens'. Hooghiemstra schreef een proefschrift onder dezelfde titel, waarin zij naging hoe jonge Turken en Marokkanen hun partner kiezen. De jongens vinden de meisjes in Nederland

Döne Bayrakçi met 'importman' Mesut Yakarer

Levent Ulubas met zijn Turkse bruid Dönüş

van huwelijkspartners krijg je als het ware weer eerste generaties. De startpositie blijft de als die van opa en oma.'

Waarom houden dan nog zoveel jonge mannen vrouwen hun blik op Turkije en Marokko? Haci Karacaer weet het niet. 'Daarom juist laten onderzoeken.'

Eén ding is zeker: voor elke Turk en een Marokkaan is het huwelijk iets heiligs. Een jongen houdt het ze bezig – meisjes dromen de dag dat ze in het huwelijk treden, jongeren sereren over hun toekomstige bruid. Daarvoor veel jongeren ook zo verbolgen over de strekking op immigrerend huwelijken die de regering wil doen. (De Nederlandse partner moet minimaal 10 procent van het minimuminkomen verdienen, beide partners moeten ouder zijn dan eenentwintig jaar, en de buitenlandse partner moet ten minste een jaar in Nederland van herkomst Nederlands leren.)

'De overheid komt op privéterrein,' zegt Zeynep Zankar (26) in een koffiehoeke op de Amstel. Samen met onder anderen Levent Ulubas en Erdinc Saçan, medeoprichter van de Turkse Lokum.nl, bezoekt hij de Carrière Beurs. Student, bijna afgestudeerd, en druk op zoek naar een baan. En ze zijn, zoals Sezayi het uitdrukt, méér dan huwelijksrijp – met uitzondering van Levent, die al een vrouw gevonden heeft. 'Met deze nieuwe wet is het alsof de overheid ons voorschrijft hoe we ons moeten voelen. We verdrietig over moeten zijn, wanneer het huwelijk mogen zijn. Deze wet voelt he-le-mal goed.' 'En dat noemt zich een liberale partij. De VVD, ze gaan hiermee veel te ver,' zegt Levent. 'Ze doen het dan ook nog voorkomen dat 'niet' maar uitgehuwelijkt worden,' zegt Emine (26), die wat later is aangeschoven. Zij is al een paar jaar geleden afgestudeerd en heeft al een baan. 'Voor jongeren is toch echt iets anders dan uithalen.' Erdinc: 'Ik ken niemand die is uitgehuwelijkt.' Emine: 'Volgens mij komt het alle voor in kleine bergdorpen, bij families die vaart van hun kinderen willen veilig stellen. Gestudeerde vrouwen als Emine maken zinnen. Ze hebben al hun aandacht en energie in hun studie gericht, met het risico dat het aantal potentiële huwelijkskandidaten tegen de tijd dat ze afgestudeerd flink is uitgedund – en dan verstraks ook nog de huwelijksmarkt in het land van herkomst. Moeten ze dan maar niet meer kantie naar Turkije gaan, om niet het risico te lopen verliefd te worden? Maar hoe komer ik aan een huwelijkspartner? Emine: 'In de toekomst heb je tijd om rond te kijken. In de zomervakantie open. Dan ben je met familie, met vrienden, met vriendinnen. Bruikt je verstand minder, je laat je hart meekijken.' Sezayi: 'De meeste relaties ontstaan toch in de zomer? Dan zouden we ook niet mee kantie naar Marokko kunnen, of naar Italië

te geëmancipeerd en te modern (te vrij en losgeslagen); de meisjes vinden de jongens slap, onvolwassen en ongeëmancipeerd. Die kloof is ontstaan door de manier waarop ze beiden zijn opgevoed: de meisjes worden te kort gehouden en de jongens te vrij gelaten. 'Jongens dóén ook alles wat niet kan,' zegt Hooghiemstra. 'Meisjes storten zich, om toch wat vrijheid te winnen, op een studie, daarin aangemoedigd door hun ouders. Onderwijl ontwikkelen ze allerlei geëmancipeerde ideeën: ze willen wel trouwen, maar hun ambities moeten ook de ruimte krijgen.' In ieder geval, aldus Hooghiemstra, willen jonge Turkse en Marokkaanse vrouwen een gelijkwaardige verhouding, een partner met wie je

kunt praten. En jongens willen een vrouw als hun moeder: teruggetrokken en bescheiden. Haci Karacaer, directeur van de Turkse religieuze organisatie Milli Görüs, neemt geen genoegen met die verklaring. Hij heeft de onderzoeksinstelling SISWO gevraagd uit te zoeken hoe het komt dat nog zoveel Turken in het land van herkomst hun partner zoeken. Hij wil weten hoe Turkse (en ook Marokkaanse) huwelijken precies tot stand komen, hoe de besluitvorming daaromtrent plaatsvindt. Want dat het anders moet, daarvan is hij overtuigd: Turkse kinderen blijven een achterstand houden. Op alle fronten: op de arbeidsmarkt, in het onderwijs. 'Door die voortdurende instroom

Levent Ulubas met zijn Turkse bruid Döne

van huwelijkspartners krijg je als het ware steeds weer eerste generaties. De startpositie blijft dezelfde als die van opa en oma.'

Waarom houden dan nog zoveel jonge mannen en vrouwen hun blik op Turkije en Marokko gericht? Karacaer weet het niet. 'Daarom juist laat ik dat onderzoeken.'

Eén ding is zeker: voor elke Turk en elke Marokkaan is het huwelijk iets heiligs. Al van jongs af houdt het ze bezig – meisjes dromen over de dag dat ze in het huwelijk treden, jongens fantaseren over hun toekomstige bruid. Daarom zijn veel jongeren ook zo verbolgen over de strenge wet op importhuwelijken die de regering wil doorvoeren. (De Nederlandse partner moet minimaal 120 procent van het minimuminkomen verdienen, beide partners moeten ouder zijn dan eenentwintig jaar, en de buitenlandse partner moet in het land van herkomst Nederlands leren.)

'De overheid komt op privéterrein,' zegt Sezayi Zanlier (26) in een koffiehoeke op de Amsterdamse Rai. Samen met onder anderen Levent Ulubas en Erdinç Saçan, medeoprichter van de Turkse site Lokum.nl, bezoekt hij de Carrière Beurs. Ze zijn student, bijna afgestudeerd, en druk op zoek naar een baan. En ze zijn, zoals Sezayi het uitdrukt, méér dan huwelijksrijp – met uitzondering dan van Levent, die al een vrouw gevonden heeft. Sezayi: 'Met deze nieuwe wet is het alsof de overheid ons voorschrijft hoe we ons moeten voelen, waar we verdrietig over moeten zijn, wanneer we vrolijk mogen zijn. Deze wet voelt he-le-maal niet goed.' 'En dat noemt zich een liberale partij, die VVD, ze gaan hiermee veel te ver,' zegt Levent. 'En ze doen het dan ook nog voorkomen dat we allemaal uitgehuwelijkt worden,' zegt Emine Demir (26), die wat later is aangeschoven. Zij is anderhalf jaar geleden afgestudeerd en heeft al een baan. 'Arrangeren is toch echt iets anders dan uithuwelijken.' Erdinç: 'Ik ken niemand die is uitgehuwelijkt.' Emine: 'Volgens mij komt het alleen nog voor in kleine bergdorpjes, bij families die de welvaart van hun kinderen willen veilig stellen.' Gestudeerde vrouwen als Emine maken zich zorgen. Ze hebben al hun aandacht en energie op hun studie gericht, met het risico dat het aantal potentiële huwelijkskandidaten tegen de tijd dat ze zijn afgestudeerd flink is uitgedund – en dan verdwijnt straks ook nog de huwelijksmarkt in het land van herkomst. Moeten ze dan maar niet meer op vakantie naar Turkije gaan, om niet het risico te lopen verliefd te worden? Maar hoe komen ze dan aan een huwelijkspartner? Emine: 'In de zomer heb je tijd om rond te kijken. In de zomer sta je open. Dan ben je met familie, met vrienden, je gebruikt je verstand minder, je laat je hart meer spreken.' Sezayi: 'De meeste relaties ontstaan toch ook in de zomer? Dan zouden we ook niet meer op vakantie naar Marokko kunnen, of naar Italië.'

en te modern (te vrij en losgeslaiden de jongens slap, onvolwasceipeerd. Die kloof is ontstaan rop ze beiden zijn opgevoed: de kort gehouden en de jongens te ns dóén ook alles wat niet kan,' i. 'Meisjes storten zich, om toch men, op een studie, daarin aan in ouders. Onderwijl ontwikke- ancipeerde ideeën: ze willen wel 1 ambities moeten ook de ruim- geval, aldus Hooghiemstra, wil 1 Marokkaanse vrouwen een ge- uding, een partner met wie je

kunt praten. En jongens willen een vrouw als hun moeder: teruggetrokken en bescheiden. Haci Karacaer, directeur van de Turkse religieuze organisatie Milli Görüs, neemt geen genoegen met die verklaring. Hij heeft de onderzoekinstelling SISWO gevraagd uit te zoeken hoe het komt dat nog zoveel Turken in het land van herkomst hun partner zoeken. Hij wil weten hoe Turkse (en ook Marokkaanse) huwelijken precies tot stand komen, hoe de besluitvorming daaromtrent plaatsvindt. Want dat het anders moet, daarvan is hij overtuigd: Turkse kinderen blijven een achterstand houden. Op alle fronten: op de arbeidsmarkt, in het onderwijs. 'Door die voortdurende instroom

Voor jonge Turken en Marokkanen is de kwestie niet óf ze gaan trouwen, maar wannéér ze gaan trouwen. Ouders zien het als hun plicht hun kinderen goed terecht te laten komen. Pas als hun zoon of dochter een aanstaande heeft, zijn ze geslaagd als opvoeders. 'Hun leven is pas compleet,' zegt Erdinç Saçan, 'als hun kinderen zijn uitgevlogen.' Over jonge mannen en vrouwen die nog niet getrouwd zijn, wordt geroddeld. 'Hij heeft vast problemen met zijn gezondheid,' wordt dan gezegd, of: 'Niemand heeft haar gewild.' 'Op een gegeven moment wordt het ook echt lastig om niet getrouwd te zijn,' zegt Erdinç. 'Bij ons is de gewoonte om als familie bij elkaar op bezoek te gaan – waar moet je heen als je zelf geen gezin hebt?'

Kortom: de druk om te trouwen is enorm. Al sinds hun achttiende worden zoons door hun moeders attent gemaakt op aantrekkelijke jongedames en krijgen dochters te horen welke families aan de deur zijn geweest voor hun hand. Mannen en vrouwen als Erdinç, Emine, Fatima, Sezayi, Hamid en Döne mogen tegenwoordig zelf hun huwelijkspartner kiezen, zij het onder strikte voorwaarden. Hun ouders zullen het ook zeker niet laten een 'adviserende' rol te spelen, tenslotte zijn die grootgebracht in een cultuur waarin ouders bepaalden met wie hun kinderen trouwden. Maar hoe leer je je toekomstige levenspartner kennen als het niet geoorloofd is om met iemand van het andere geslacht op te trekken? Levent mocht zijn Döne pas persoonlijk leren kennen, nádat hij had laten weten serieus in haar te zijn geïnteresseerd, eigenlijk pas nádat hij met haar verloofd was. Voor die tijd zag hij haar alleen in gezelschap van anderen. En dan nog maar een minuut of tien. Bij sommige families in Marokko mag je pas met zijn tweeën zijn als de trouwakte is getekend. 'Het is voor een islamitisch meisje niet gebruikelijk om zomaar iemand van de straat te plukken,' zegt de Marokkaanse Fatima (die in Marokko trouwde met haar neef Abdoullah) met gevoel voor understatement. 'Als je gezien wordt met een man alleen,' zegt Döne (die vorig jaar met Mesut trouwde), 'gaan mensen praten. Wat mensen over mij zeggen, interesseert mij helemaal niets, maar ze hebben het dan niet meer over Döne, maar over de dochter van. Mijn ouders worden verantwoordelijk gesteld voor mijn gedrag. Dan pas je wel op. De eer van de familie staat op het spel.'

Pas als man en vrouw officieel te kennen hebben gegeven met elkaar in zee te willen gaan, is het geoorloofd in elkaars gezelschap te verkeren. Maar hoe kun je te weten komen of je met iemand verder wilt als je elkaar nooit alléén kunt zien? Vroeger zocht de familie voor je uit of iemand bij je paste. En dan werd ook werkelijk alles in ogen-schouw genomen: karakter, opvattingen, de familiecultuur, de mogelijke zwarte schapen in de familie. 'Vroeger,' zegt Karacaer, 'ging zelfs een zus van de bruidegom een nachtje bij de bruid slapen om te kijken hoe ze sliep, misschien stonk ze wel

uit haar mond, of snurkte ze heel erg.' Nu moeten – en dat willen ze ook – jonge Marokkanen en Turken zelf hun partner kiezen. In Marokko en Turkije helpt de hele omgeving een handje mee: broers en zussen, neven en nichten, burens en overburens, zwagers en schoonzussen. Iedereen heeft wel wat te melden over het meisje of de jongen op wie jij je oog hebt laten vallen. Dönes man Mesut is een vriend van een zwager. Zijn vader had ooit een winkeltje tegenover haar oma. Döne: 'Mesut weet zelfs nog dingen over mij van toen ik een jong meisje was.' Hamid kon zijn neef en diens vrouw uithoeren over zijn aanstaande, bovendien kende haar vader zijn vader, ze komen uit dezelfde streek in Marokko. Fatima ging, als ze in Marokko op vakantie was, regelmatig bij haar tante op bezoek, de moeder van haar geliefde. 'Dan bleef zij in de keuken en kon ik in de kamer met Abdoullah praten.'

In Nederland lijkt die huwelijksinfrastructuur er niet te zijn. Families ontberen hier het jarenlange zicht op elkaar dat het dorp of de stadswijk in Marokko of Turkije garandeert. Mede daarom durven ouders in Nederland hun dochters minder vrij te laten. In Turkije en Marokko hebben jonge vrouwen meer bewegingsruimte, velen mogen er zelfs een deel van hun vakantie aan het strand doorbrengen. Toch, zeggen veel Marokkaanse en Turkse jonge mannen en vrouwen, hadden ze in eerste instantie liever iemand in Nederland getrouwd, iemand die weet hoe het is om hier te zijn opgegroeid. Zo was de Marokkaan Hamid (uiteindelijk gelukkig getrouwd met een vrouw uit Marokko) een paar jaar geleden 'tot over zijn oren verliefd op een Marokkaanse Nederlandse', maar haar ouders konden niet met een huwelijk instemmen, 'vanwege een oude familiekwesitie'. Veel vrouwen die voor de vrijheid kozen en eerst gingen studeren, hadden na hun studie het gevoel dat ze echt haast moesten maken met het vinden van een partner – anders, dachten ze, zouden ze

'Door die voortdurende instroom van huwelijkspartners krijg je als het ware steeds weer eerste generaties'

overschieten. Velen van hen zijn daarom uiteindelijk toch met iemand uit het land van herkomst getrouwd. Ondertussen heeft Fatima er ronduit spijt van dat zij niet eerst is gaan studeren. 'Ik heb het zó druk, met het huishouden, met werk – ik heb een baan van veertig uur om de hypotheek te kunnen betalen. Ik ben veel te vroeg getrouwd, maar ik was bang dat Abdoullah iemand anders zou kiezen.'

Wijs geworden door wat ze om zich heen zien, ontwikkelen veel jonge Marokkanen en Turken hun eigen methoden om toch in Nederland hun toekomstige levenspartner te leren kennen. ('We zitten op een breekpunt,' aldus Erdinç

Saçan. 'In de toekomst zullen helemaal niet meer zoveel Turken hun partner uit het buitenland halen. Wat dat betreft is die nieuwe wet achterhaald.') Sommigen ontmoeten iemand tijdens hun studie of op een feest, en gaan – in het geheim – een relatie aan. Zij zien elkaar in steden waar ze zelf niet wonen, al pratend reizen ze met hun OV-jaarkaart stad en land af, in de hoop niemand tegen te komen die hen kent. Voor meisjes is zo'n geheime relatie heel zwaar, zegt Erdinç: op het moment dat ouders ontdekken dat hun dochter een vriend heeft, moet ze met hem trouwen, of hem acuut de deur wijzen. Velen hebben het internet ontdekt, talloos zijn inmiddels de sites waar Turken en Marokkanen elkaar ontmoeten, eerst chattend, dan per voice chat, e-mail en eventueel webcam en tenslotte in levensden lijve. Erdinç Saçan heeft met een paar vrienden de domeinnaam seniseviyorum.nl (ikhouvannou.nl) gereserveerd voor een Turkse datingsite. Maroc.nl heeft een datingsite met een zogeheten profiel search. 'Zoekenden' kunnen aangeven waar hun familie vandaan komt, waar ze zelf wonen, welke opleiding ze hebben gevolgd, hoe lang ze zijn, hoeveel belang ze hechten aan godsdienst, hoeveel kinderen ze zouden willen et cetera. Eigenlijk biedt internet de mogelijkheid iemand te leren kennen op de traditionele manier: je kunt eerst van alles over iemand te weten komen (in Marokko en Turkije hoor je je omgeving uit), voordat je besluit de persoon in kwestie te ontmoeten. Om er zeker van te zijn dat het ook volgens de islam oorbaar is wat de jongeren doen, beantwoorden twee imams vragen, aldus Mohamed El Aissati, voorzitter van stichting Maroc.nl. El Aissati: 'Op een gegeven moment gaan jongens en meisjes elkaar natuurlijk daadwerkelijk ontmoeten, een veelgestelde vraag is dan: mag je elkaars hand vasthouden. En: mag je zoenen. Voor degenen die iets meer risico durven te nemen, zullen we groepsevenementen organiseren: een groep mannen en vrouwen gaat een middag op stap, bezoekt bijvoorbeeld de tentoonstelling *Urban Islam* in het Tropeninstituut.'

Wat ouders vinden van het verschijnsel kennis maken via internet? Die zijn zich er niet van bewust, zeggen sommigen. Eén gesprekspartner heeft zijn vriendin via internet leren kennen, maar dat mag niet in de krant. Volgens El Aissati hebben ouders er helemaal niet zo'n moeite mee. Hij hoort soms zelfs een moeder mee chatten. Het belangrijkste voor ouders is toch, zegt hij, dat hun zoon of dochter goed terecht komt, en ze realiseren zich dat zij in Nederland in dat opzicht niet zo veel voor hun kinderen kunnen betekenen. En als het niet gelukt is om in Nederland een partner te vinden, dan zijn er nog altijd de stranden van het vaderland. Iedereen is ervan overtuigd dat de wet op importhuwelijken, hoe streng ook, niemand zal weerhouden te trouwen met zijn of haar – al dan niet vermeende – geliefde. Want 'overblijven', dat wil en durft nog vrijwel niemand. **LN**

Fatima en Abdoullah zijn niet hun eigen namen.